

skabelige Forskning, fordi det er de Danskes Jævnbyrdighed i det videnskabelige Liv og det danske Samfunds Interesse i at faa denne Jævnbyrdighed anerkendt, der ligger bag ved Forslaget, og fordi det er under den af Krigen fremavlede Uvilligheds og Uvenligheds Stemning og Følelse, at de nordiske Riger hver paa sin Maade søger at knytte Forbindelserne.

Med Hensyn til Enkeltheder har jeg kun en eneste Ting at bemærke, udover hvad jeg hidtil har sagt, vedrørende Muligheden for at forøge Komiteen med 2. Der staar i Bemærkningerne til § 3, at den foreslaaede Komité i et Aar skulde kunne anvende de Beløb, som er henlagte til Reservefonden, i et andet Aar, hvilket er naturligt; til Reservefonden henlægges nemlig kun det, der i et enkelt Aar ikke er benyttet, af Udbyttet af dette Statsaktiv. Men saa staar der desuden, at de skulde kunne disponere med Ministerens Tilladelse over Grundfonden. Det forekommer det mig at være ganske umuligt at indrømme. Det maa være med Rigsdagens Tilladelse. Det er nemlig ganske givet, at ifald man i et enkelt Aar paa Grund af en særlig Foranstaltning angreb Grundfonden, vilde det betyde, at Udbyttet i de følgende Aar vilde blive mindre end 200 000 Kr., som er forudsat om Aaret, og det kan slet ikke tænkes, at Komiteen vilde kunne finde sig i denne Formindskelse i den aarlige Dispositionssum. Følgen vilde altsaa blive en Bevilling paa Finansloven eller gennem særlig Lov til fornyet Styrkelse af denne Grundfond. Men at gaa den Omvej, at først kunde Komiteen med Ministerens Tilladelse anvende noget af Grundfonden, som hører til Statsaktiverne, og derefter skulde dog Rigsdagens Bevilling til for paa ny at forstærke Grundfonden, kan jeg ikke se nogen Anledning til. Hvis der skal angribes af Grundfonden, maa det ske ved Rigsdagens Tilladelse.

J. Oskar Andersen: De personlige Erfaringer, man som Videnskabsmand har gjort i Løbet af disse Krigsaar, gaar netop ud paa, hvor vanskeligt Samarbejdet har været med Folk i Udlandet, som driver videnskabelig Virksomhed, og det er ganske klart, at Krigen, i hvis Begyndelse der fra de mange tyske Videnskabsmænds Side fremkom — jeg kan vel sige den berøgtede Proklamation med Ordene: „Es ist nicht wahr“, paa mange Omraader maatte umuliggøre det videnskabelige Samarbejde for lang Tid. Det er derfor sikkert ganske rigtigt, at vi her-

hjemme, som overhovedet de neutrale Folk, har en Forpligtelse til at være Brobyggere, til at søge at faa det Samarbejde i Gang igen, hvis Genoptagelse sikkert alle, der kender noget til videnskabeligt Liv og den praktiske Nytte, Folkene i mange Henseender har af Videnskaben, vil forstaa er af Værdi, og det er rimeligt, at vi her gaar foran. Nu kan dette ske under to forskellige Former. For det første er der det rent foreløbige Arbejde, det, som der rent umiddelbart trænges til, nemlig Arbejdet for igen at nærme Videnskabsmænd fra de to Partiers Lande til hinanden og for at fremme det indbyrdes Kendskab til den videnskabelige Produktion paa disse to geografiske Omraader. For det andet er der den mere stadige Forbindelse, som sikkert er nødvendig, og hvor det ikke kan nægtes, at vi herhjemme hidtil i allerhøjeste Grad er kommet til kort, idet man i Udlandet overser den Indsats, som et lille Lands videnskabelige Produktion frembyder. Det kan vise sig paa forskellige Omraader. Jeg kender som Historiker adskillige Eksempler paa, at videnskabelige Arbejder af Folk, hvis Navne med Rette er ansete herhjemme, i lang Tid er forblevet ukendte i Udlandet. Jeg kan nævne en Historiker som A. D. Jørgensen. Hans nu allerede meget gamle Resultater i det store Værk om den nordiske Kirkes Grundlæggelse var længe ganske ukendte i Tyskland, og først i den nyere Tid er der dernede fremkommet lignende Tankegange med Hensyn til de datidige Samfundstilstande, som allerede var klargjorte af A. D. Jørgensen, og det kom nu frem som en tysk Opfindelse, som vakte den allerstørste Opsigt dernede. Saaledes er der en Række Omraader, hvor vi stadig kommer til kort. Der er utvivlsomt ogsaa det Moment, at man fra dansk Side ofte af rent pekuniære Grunde hemmes i videnskabelig Virksomhed, som kunde faa Betydning for Folk i Udlandet. Jeg har tidligere haft Lejlighed til at nævne den elendige Maade, hvorpaa vore videnskabelige Tidsskrifter vegeterer, og naar vi nu tager denne Sag op, er der Grund til samtidig at lægge et godt Ord ind for, at der fra Rigsdagens Side bevilges en sømmelig Understøttelse til disse videnskabelige Tidsskrifter, som i mange Maader maa være Basis for den Virksomhed, som paa tænkes drevet overfor Udlandet gennem den nye Fond, som ønskes stiftet.

Jeg anser det for meget heldigt, at man i Lovforslaget har lagt Hovedvægten